

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Чернігівського пункту тимчасового перебування
іноземців та осіб без громадянства, які незаконно
перебувають в Україні ДМС України
12.12.2025**

м. Київ, 2025

I. ВСТУП.

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 12.12.2025 здійснено відвідування Чернігівського пункту тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні ДМС України (далі – Чернігівський ПТПП, ПТПП, пункт, установа) у складі групи НПМ:

Коноплястий Сергій Миколайович, заступник начальника відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Чухно Євгеній Юрійович, головний спеціаліст відділу забезпечення прав громадян України які перебувають за кордоном та на тимчасово окупованій території управління додержання прав осіб позбавлених свободи внаслідок збройної агресії проти України та зниклих безвісти Департаменту моніторингу додержання прав у секторі оборони та прав ветеранів і військовослужбовців| полонених та членів їх родин Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Наumenko Дмитро Петрович, представник громадської організації.

Чернігівський ПТПП знаходиться за адресою: вулиця Лісна, 5, село Розсудів, Чернігівська область.

Директор ПТПП: Солуян Євген Петрович.

Чернігівський ПТПП розрахований на одночасне утримання 236 осіб.

Протягом 2025 року в ПТПП утримувалося 142 іноземці та особи без громадянства. На момент відвідування в пункті перебувало 16 осіб.

На території Чернігівського ПТПП розташовані: адміністративна будівля, гуртожитки № 1 та № 2 (фото 1, 2), спортивні майданчики, місця для прогулянок (фото 3, 4), їдальня з кухнею (фото 5), банно-пральний комплекс, склад та котельня.

Під час відвідування проведено конфіденційні спілкування з усіма утримуваними особами. Скарг на умови тримання, якість харчування чи неналежне ставлення з боку персоналу пункту від них не надходило.

Перебування іноземців та осіб без громадянства в ПТПП здійснюється відповідно до встановленого пропускового режиму та Правил внутрішнього розпорядку, затверджених директором ПТПП.

За результатами огляду житлових і службових приміщень Чернігівського ПТПП встановлено, що умови перебування осіб у пункті загалом відповідають

національним та міжнародним стандартам.

Іноземці та особи без громадянства розміщуються переважно у житлових багатомісних кімнатах. За бажанням утримуваних осіб їм може бути надана можливість проживання в окремих кімнатах.

Житлові кімнати обладнані одноярусними або двоярусними ліжками, столами, стільцями та приліжковими тумбочками (фото 6-9). У більшості кімнат передбачено окремий санітарний вузол.

У житлових приміщеннях, які не обладнані санітарними вузлами, функціонують санвузли загального користування та душові кабінки, якими іноземці та особи без громадянства користуються відповідно до власних потреб.

Особі, розміщені в ПТПП, мають можливість перебувати на свіжому повітрі та вільно пересуватися територією пункту в межах зон, визначених адміністрацією ПТПП для проживання та перебування.

Крім того, іноземці та особи без громадянства мають право користуватися власними речами, книгами, релігійною літературою, журналами, газетами (у тому числі отриманими в бібліотеці ПТПП), письмовим приладдям та предметами особистого вжитку.

У житлових приміщеннях ПТПП облаштовано кімнати для перегляду телевізійних програм, а також наявний спортивний інвентар і настільні ігри для організації дозвілля утримуваних осіб (фото 10, 11).

Іноземці, особи без громадянства отримують постільні речі, речове майно, мийні засоби та засоби особистої гігієни згідно з нормами, затвердженими наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства охорони здоров'я України, Адміністрації Державної прикордонної служби України від 17 квітня 2012 року № 336/268/254 «Про матеріально-побутове і медичне забезпечення іноземців та осіб без громадянства, що утримуються в пунктах тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні, і пунктах тимчасового тримання та спеціально обладнаних приміщеннях».

Утримувані особи забезпечуються постільною білизною, заміна якої здійснюється не рідше одного разу на тиждень. Під час поміщення до пункту їм видаються засоби особистої гігієни відповідно до встановлених норм (фото 12).

Іноземці та особи без громадянства, розміщені в ПТПП, забезпечуються харчуванням відповідно до норм, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2015 року № 144 «Про затвердження норм харчування іноземців та осіб без громадянства, що розміщуються в пунктах тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають на території України, та пунктах тимчасового розміщення біженців Державної міграційної служби».

Крім того, утримувані особи мають можливість самостійно готувати їжу відповідно до їх культурних та релігійних особливостей та традицій в спеціально обладнаних приміщеннях (фото 13, 14).

Іноземці та особи без громадянства, які мають кошти, під час перебування в ПТПП можуть замовити предмети першої необхідності, продукти харчування, тютюнові вироби, а також книги, газети і журнали у кількості, необхідній для задоволення власних потреб.

Особи, розміщені у пункті, мають право користуватися комп'ютерною технікою, встановленою в спеціально облаштованому приміщенні установи, а також отримувати доступ до мережі Інтернет.

Позитивним аспектом умов утримання є надання утримуваним особам можливості без обмеження користуватися власними мобільними телефонами протягом дня (з доступом до мережі Інтернет за наявності відповідної функції в пристрої).

Іноземці та особи без громадянства можуть надсилати та отримувати листи, передачі, посилки, грошові перекази, подавати заяви, скарги до відповідних державних органів.

У разі вчинення іноземцем або особою без громадянства протиправних дій, що не мають ознак адміністративного чи кримінального правопорушення, за вмотивованим рішенням директора ПТПП така особа може бути поміщена до локалізованої кімнати строком до 15 діб.

Під час прийняття рішення щодо поміщення до локалізованої кімнати обов'язково залучається лікар для визначення фізичного стану особи.

Упродовж 2025 року випадків поміщення іноземців та осіб без громадянства до локалізованих кімнат не зафіксовано.

Іноземці та особи без громадянства забезпечуються медичним обслуговуванням у пункті охорони здоров'я ПТПП або в закладах охорони здоров'я.

Усі особи, які розміщуються в ПТПП, проходять первинний медичний огляд з метою виявлення осіб, яким заподіяно тілесні ушкодження та які становлять епідемічну загрозу для оточення або потребують невідкладної медичної допомоги.

Про факт виявлення в іноземця або особи без громадянства тілесних ушкоджень керівництво ПТПП впродовж доби письмово інформує прокурора та Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, а також фіксує дану інформацію в журналі обліку виявлених тілесних ушкоджень у іноземця або особи без громадянства, доставленого(ої) до ПТПП.

Під час розміщення іноземців та осіб без громадянства в ПТПП проводяться санітарна обробка в санітарних пропускниках, у яких здійснюється їх миття, обробка проти педикульозу та корости, дезінфекційна обробка їхніх одягу та речей.

З метою недопущення захворювань доставлені до ПТПП іноземці та особи без громадянства перед направленням до житлових кімнат розміщуються в окремих кімнатах для проживання, де протягом 21 доби перебувають під наглядом лікаря.

У пункті наявний транспортний засіб (мікроавтобус), призначений для перевезення утримуваних іноземців та осіб без громадянства.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування НПМ здійснено 30.05.2019. За його результатами надано рекомендації щодо внесення змін до Закону України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту», приведення строків затримання іноземців у ПТПП у відповідність із законодавством, забезпечення законності рішень про затримання та видворення, а також надання іноземцям послуг перекладу, зокрема дистанційного.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ.

Порушення права на захист від катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, частина 1 статті 28 Конституції України).

1. Відповідно до статті 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання кожна держава-сторона повною мірою забезпечує включення навчальних матеріалів до програм підготовки персоналу правових органів, цивільного чи військового медичного персоналу, державних посадових осіб, які можуть мати відношення до утримання під вартою й допитів осіб, які зазнали будь-якої форми арешту, затримання чи ув'язнення, або до поводження з ними. Кожна держава-сторона включає цю заборону до правил чи інструкцій, які стосуються обов'язків і функцій будь-яких таких осіб.

Однак у порушення вимог зазначеної Конвенції в посадових інструкціях начальника та заступника начальника відділу охорони та супроводження Чернігівського ПТПП відсутня інформація про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Порушення прав осіб з інвалідністю (стаття 9 Конвенції про права осіб з інвалідністю).

2. У порушення вимог Державних будівельних норм України В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.11.2018 № 327, житлові та санітарно-гігієнічні приміщення ПТПП не пристосовані для користування маломобільними групами населення, у тому числі особами з порушеннями зору.

Відсутні пандуси, поручні, тактильні покажчики та інформаційні таблички, виконані шрифтом Брайля, що обмежує доступність середовища для таких осіб.

Інші порушення.

3. В ПТПІ наявне укриття (фото 15, 16), однак у порушення пункту 2 розділу V Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579, керівництвом пункту не здійснено заходів щодо визначення стану готовності укриття до використання за призначенням. Зокрема, не здійснено зовнішнього огляду приміщень, конструкцій та інженерних систем укриття, не проведено перевірку облаштування відповідно до встановлених вимог, а також не визначено відповідність технічних і захисних характеристик первинним обліковим документам.

У зв'язку з цим відсутні документи, що підтверджують стан готовності укриття, а також неможливо встановити його належність до категорії готового, обмежено готового або неготового до використання за призначенням.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ.

Чернігівському пункту тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні ДМС України:

1. внести до посадових інструкцій усіх працівників ПТПІ інформацію про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання;

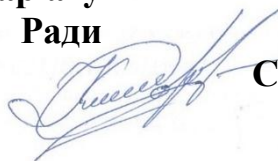
2. забезпечити доступність приміщень ПТПІ для потреб маломобільних груп населення відповідно до вимог ДБН В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд»;

3. провести оцінку стану готовності укриття до використання за призначенням в установленому законодавством порядку.

Додаток: фотоматеріали на 4 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

**Заступник начальника відділу
інспектування об'єктів контролю в
правоохоронних, судових органах та
військових формувань Департаменту з
питань реалізації національного
превентивного механізму Секретаріату
Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини**

Сергій КОНОПЛЯСТИЙ

Фотоматеріали до звіту

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

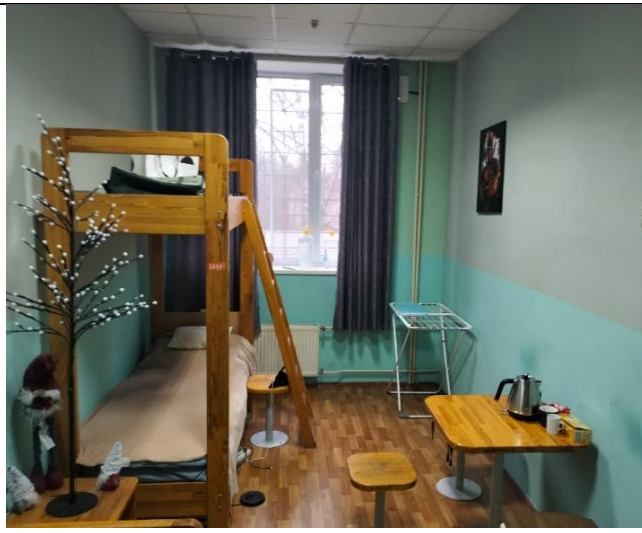

Фото 7

Фото 8

Фото 9

Фото 10

Фото 11

Фото 12

Фото 13

Фото 14

Фото 15

Фото 16

